

Kate Tempest

De
stenen
die
de
huizen
bouwen

ROMAN

Vertaald door Roos van de Wardt en Astrid Huisman

MEULENHOFF

De vertalers ontvingen voor hun vertaling een beurs van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

ISBN 978-90-290-9132-9

ISBN 978-94-023-0658-3 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Bricks that Built the Houses*

Oorspronkelijke uitgever: Bloomsbury Circus, an imprint of Bloomsbury Publishing Plc.

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties

Omslagillustratie: Greg Heinimann

Auteursfoto: © Niamh Convery

Vormgeving binnenwerk: Text & Image, Elp

© 2016 Kate Tempest

Nederlandstalige uitgave © 2016 Roos van de Wardt, Astrid Huisman en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

This translation of *The Bricks that Built the Houses* is published by Meulenhoff Boekeryj by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.

De vertalingen van het fragment uit 'Visions of the Daughters of Albion' op pagina 7 en het gedicht 'Vrijheid en gevangenschap' op pagina 175 van William Blake werden verzorgd door Onno Kusters

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn familie, in bloed en daarbuiten

Voor Dan Carey

Voor India Banks

En voor Zuidoost-Londen

*Ze zeiden mij dat dag en nacht echt alles was dat was,
Ze zeiden mij dat ik in mijn vijf zinnen opgesloten zat,
Ze vernauwden mijn eindeloos brein tot iets afgeronds kleins,
Verbanden mijn hart naar een hel, een ronde roodgloeiende bol.*

– William Blake, uit: 'Visions of the Daughters of Albion'

LEAVING

Het trekt in je botten. Je beseft het pas als je erdoorheen rijdt en kijkt naar alle vertrouwde dingen die je achter je laat.

Ze passeren de straten, de winkels, de hoeken waar ze zich hebben opgewerkt. Overal starende schimmen. Slechte huid en holle ogen, waanzinnig naar hen grijnzend vanuit het verleden.

Het zit in hun botten. Brood en drank en beton. De schoonheid ervan. Al die kleine momenten op hun netvlies gebrand. Predikanten, ouders, arbeiders. Dof kijkende dromers zonder bestemming. Straatlantaarns en verkeer, lichamen te begraven en baby's te baren. Een baan. Gewoon een baan.

Mensen moorden opnieuw uit naam van goden. Geld vermoordt ons allemaal. Ze leven in een allesoverheersende eenzaamheid waaruit vanzelf vriendschappen ontstaan. Hun dagen brengen ze starend naar dingen door. Ze bestaan binnen de massa en voelen zich deel van het geheel. Ze vertrouwen alleen op trends. Hoogstens hopen op een avondje hard gaan, naar de kloten door drank en drugs die de volgende ochtend hun vijand zijn.

Maar hier zijn ze dan, ze laten de stress, het slechte eten en

de eindeloze misverstanden achter. Ze laten ze achter. Het arbeidsbureau, het klaslokaal, de pub, de sportschool, de parkeerplaats, de flat, het vuil, de tv, het constante swipen door nieuwsfeeds, de stofzuiger, de tandenborstel, de laptoptas, de dure haarverzorging waardoor je je vanbinnen beter voelt, de rij voor de pinautomaat, de bioscoop, de bowlingbaan, de telefoonwinkel, het schuldgevoel, het absolute niets dat je non-stop achtervolgt, het machteloos toekijken hoe iemand een schim van zichzelf wordt. De eeuwige grimas van mensen die hun maag in de goot legen, zich vastklampen aan geliefden tot de adem verzwakt en de liefde dood is, natte specie en spuitbusverf, kinderen die porno kijken en Monster drinken. Zie door mist en bloedende handen hoe de stad instort en herrijst. Blijf vasthouden aan *powerballad*-karaokehits. Jaag je talent na. Drijf het in een hoek, stop het in een kooi, geef de sleutel aan een rijkaard en maak jezelf wijs dat je dapper doorzet. Kantel je stoel naar achter, kijk in de ogen van het akelige gezelschap dat je toch mee naar huis neemt. Zeg tegen iedereen dat je trouw blijft. Niets is voor jou, maar alles is te koop, geef tot je kracht verslapt en verzwaart de last met verdriet en geheimen. Overal om je heen schreeuwt het paradijs tot er niets meer valt te voelen. Zuig het op, spuug het uit, slik een dubbele dosis. Prik het diep in je ader en blijf zoeken naar die roes. Sluit dan je ogen en hou ermee op.

Maar het houdt nooit op.

Ze vertrekken in een vierdehands Ford Cortina. Het is avond en de stad is vol van zichzelf. Er hangt onweer in de lucht. Het soort wolken waarvoor je instinctief bukt.

Ze gaan in de richting van de snelweg. Leon rijdt. Zijn overhemd is nat van het zweet, hij heeft het stuur zo stevig vast dat zijn polsen er pijn van doen. Hij zit onderuitgezakt in zijn stoel,

maar zijn kruin raakt toch het dak. Leon is gespierd, hij heeft de bouw van een vechthond. Eén meter negentig en één brok lenigheid. Zijn bewegingen zijn bijna vloeibaar. Zijn gezicht is verwrongen van zorgen als hij links afslaat, over de vertrouwde wegen rijdt, de vermoeide motor Blackheath Hill op dwingt, richting de A2-rotonde, en tussen de ratelende zuiging van de tientonniers door manoeuvreert.

Harry zit achterin met één arm over de rugleuning, trommelt met haar vingers en gaat steeds verzitten. Ze is klein en wordt met de seconde kleiner. Haar tengere lichaam zit ineengedoken op de achterbank, haar rusteloze ledematen uitgespreid als de baleinen van een kapotte paraplu. De bruine koffer ligt op haar schoot, ze houdt het handvat zo krampachtig vast dat het stiksel in haar handpalm gedrukt staat. De angst legt knopen in haar schouders, die als ingevouwen vleugels op haar rug naar elkaar toe prikken. Becky zit voorin met haar benen stijf over elkaar geslagen en haar ellebogen tegen haar heupen gedrukt op haar duimnagel te bijten. Haar lichaam is zo gespannen als een struikeldraad. Ze heeft zachte, edele trekken, als de gebeeldhouwde gezichten op tempels. Een blinkend knopje in haar neus. Een mond waarvan de hoeken omhoogkrullen. Lang, rug recht, een statige verschijning. Haar donkere ogen staren naar de donkere weg terwijl de donkere auto op zijn wielen schudt. Becky kijkt in de zijspiegels en ziet elke beweging, elke felle koplamp. Harry houdt de auto's achter hen in de gaten. Leon houdt zijn blik op de weg. Als er iemand achter hen aan komt kunnen ze weinig anders doen dan gewoon doorrijden.

De auto mindert vaart voor een rood stoplicht en Becky ziet het felle schijnsel van televisies door de ramen van een paar flats. Een man sjort aan de kraag van een jongere man. Trekt met een trotse glimlach de rand recht. *Hoe moet het met de huur? En met*

werk? Haar gedachten wringen zich de handen en ijsberen door haar hoofd. Een caleidoscopische herhaling van dia's. Petes laaiende gezicht. De hotelkamer waar hij haar erin heeft geluisd. Ze pakt haar knieën beet. Harry observeert haar vanaf de achterbank. Ze gaat naar voren zitten, strekt haar armen uit, zoekt Becky's hand en houdt hem vast. Becky kijkt naar haar schoot. Haar vingers zijn zoveel ronder en breder dan die van Harry. Haar huid is ruw en eeltig van het werk. Ze heeft afgekloven vingernagels, er schilfert een restje felblauwe nagellak aan twee nagels van haar linkerhand en één nagel van de rechter. Het valt haar op hoe zacht Harry's huid is. Over de rug van haar handen loopt een netwerk van lijntjes. Becky streelt ze en knijpt in Harry's vingertoppen. Ze probeert alle routes uit, van nagel naar knokkel naar pols, tot haar gedachten vertragen.

De koffer vol geld ligt erbij als een dikke, tevreden baby. Ze kan haar ogen er niet van afhouden, bestudeert de vorm. Niemand heeft de afgelopen tien minuten iets gezegd. De stilte is luid en wordt steeds luider.

Uiteindelijk strompelt Leons stem uit zijn borst en hinkt uit zijn mond. 'De stad uit? Of wat? Het land uit?' Hij zit over het stuur gebogen, niemand antwoordt, de seconden verstrijken kloppend. 'Wat een puinhoop,' schampert hij.

Harry denkt diep na, haalt voorzichtig adem. 'In hoeverre is het menens met jouw ooms, Becky?'

Becky ziet ze voor zich, grijnzend en onder het bloed. Ze antwoordt kalm en zonder omhaal. 'Hangt ervan af wat je gedaan hebt.' Haar woorden beuken door de vloer van de auto, scheuren het chassis aan flarden zodat hun voeten over het hete asfalt schuren.

Vlak voordat ze ervandoor gingen, had ze haar oom Ron voor de pub aangetroffen, over Harry heen gebogen, zijn gezicht vlak

bij het hare, en hij had er zo boosaardig uitgezien: zijn grauwen-
de mond, zijn vinger die zijn woorden in haar borst priemde,
zijn vreemd glunderende blik. Ze had dat verwrongen gezicht
één keer eerder gezien. Het was in de zaak geweest, achterin,
buiten bij het magazijn, en ze was alleen langsgekomen om de
telefoonoplader op te halen die ze in het stopcontact in de hoek
had laten zitten. Ze had de deur van het slot gehaald en was naar
de hoek gelopen, en op het moment dat ze zich bukte om de
oplader uit het stopcontact te trekken zag ze haar oom door de
deuropening, en een jongen van een jaar of zeventien die ze niet
kende. Oom Ron had de jongen bij de schouders vast en beet
hem iets toe. Becky verstond niet wat hij zei, maar ze zag hoe
bang de jongen was. Ze keek toe hoe haar oom hem bij de keel
greep en begon te knijpen, ze zag het gezicht van de jongen van
kleur verschieten: wit, toen rood, toen donkerder, paars. Ze vroeg
zich af of hij dood zou gaan. De gedachte verlamde haar een
paar tellen, fascinerend en tegelijkertijd beangstigend, en ze wil-
de juist opspringen en schreeuwen om hem tegen te houden toen
haar oom de jongen losliet. De jongen proestte, wreef met tranen
in zijn ogen over zijn adamsappel en liep half wankelend, half
rennend de achterdeur uit, terwijl haar oom uit het zicht ver-
dween en zij daar ineengedoken bij het stopcontact onder de ta-
fel in de hoek zat, doodsbang, zich afvragend wat ze had gezien.

Ze probeert de herinnering terug te sturen naar de vergetel-
heid, maar de echo's galmen na in haar schedel.

‘Weten ze dat je bij ons bent, denk je?’ vraagt Leon aan Becky.

‘Pete zal wel tot die conclusie komen,’ zegt ze, en Petes naam
hangt als een afgeschoten vogel in de lucht, kan elk moment
naar beneden vallen, ploft dan ineens zachtjes in hun schoot en
blijft daar warm en bloedend liggen.

Pete.

‘Wat een kuttenkop,’ zegt Leon, niet zonder genegenheid.

Het wordt weer stil in de auto. Ieder voor zich met zijn eigen paniek, die stijgt, zakt en nog verder stijgt. De spanning verstopt hun mond. Becky draait zich om naar Harry. Haar gezicht vangt het licht van de voorbijflitsende lantaarnpalen.

‘Het komt wel goed.’ Becky glimlacht en alle straten in Harry’s hart staan in brand, alle ramen in alle huizen spatten tegelijk uiteen. Een aanstormende vloedgolf dooft het vuur en het water zet de huizen blank en spoelt met puin en al door de kapotte ramen naar buiten. Becky draait zich weer naar het raam toe en staart naar het korte witte licht van de winkels waar ze langsrijden. Gezien en weg. Gezien en weg. Genadeloos felle flitsen alsof iemand recht in je gezicht staat te schelden.

De weg achter hen is donkerder dan de weg voor hen en de straat is dichtgeslibd met herinneringen. De sleur, het werk, het geduld oefenen, het rondhangen met anderen zonder iets te zeggen. Audities en toneellicht, haar overspannen spieren. Haar gezicht dat vanuit de lenzen terugstaart. De make-up en de poedertjes. De misselijkheid als een eindeloze, lege gang in haar binnenste, handen op haar knieën, diep ademend achter de coulissen. Haar haar doen en wachten op bussen en tafels afruimen. De galm van applaus. De eeuwige uitputting. Ze ziet het allemaal op straat aan zich voorbijtrekken en kleiner worden terwijl ze wegrijden. Ze draait het raampje open, snuift de storm op die van het asfalt opstijgt en giechelt: een dartel, ademloos lachje.

De wegen worden breder, de huizen worden groter. Minder kiptentjes, meer *gastropubs*. Hun stad laat de teugels een beetje vieren. Ze rijden de snelweg op. Op de radio zingt Billy Bragg ‘A New England’.